

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs
Zeelyceum te DE HAAN**

Hoofdstructuur buitengewoon secundair onderwijs

Instellingsnummer 28068
Instelling GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs
Zeelyceum
Directeur Lore VERHELST
Adres Koninklijke Baan 5 - 8420 DE HAAN
Telefoon 059-23.40.85
Fax 059-23.92.52
E-mail secretariaat@zeelyceum.be
Website www.zeelyceum.be

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Brugge - Oostkust
Adres Rijselstraat 3_B - 8200 SINT-MICHIELS
CLB GO! CLB De Klaver
Adres Klaverstraat 49 - 8000 BRUGGE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 27-04-2015, 28-04-2015, 29-04-2015, 30-04-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 30-04-2015
Datum bespreking verslag met de instelling 12-06-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Lou BONTENS
Teamleden Hilde DE RIJBEL, Bart WINDELS, Lieve CLAES, Marleen DOBBELS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Opleidingsvorm 4 - Engels in de tweede en derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen 2012/024, 2002/268 en 2014/019)	9
3.1.1.2 Opleidingsvorm 4 - Frans in de eerste graad a-stroom (leerplan 2010/002)	11
3.1.1.3 Opleidingsvorm 4 - Huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede graad in de studierichting Sociale en Technische Wetenschappen (leerplan 2006/032)	14
3.1.1.4 Opleidingsvorm 4 – Project algemene vakken in de tweede graad bso Basismechanica, Elektrische installaties, Kantoor, Moderealisatie en –presentatie, Publiciteit en etalage, Restaurant en keuken, Verkoop en Verzorging-voeding (leerplan 2012/017)	17
3.1.1.5 Opleidingsvorm 4 - Beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar (leerplannummer 2008/014).	20
3.1.1.6 Opleidingsvorm 4 - Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	23
3.1.1.7 Opleidingsvorm 4 - Wiskunde in de eerste graad B-stroom (leerplan 2011/006), in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2005/044) en in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen (leerplan 2006/059)	24
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	27
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	28
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	28
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	29
4.1 Leerbegeleiding	29
4.2 Afstemming met partners	31
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	33
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	34
6.1 Wat doet de school goed?.....	34
6.2 Wat kan de school verbeteren?	34
6.3 Wat moet de school verbeteren?	34
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	35
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	36

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPD-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leerprestaties.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de vijf fasen van handelingsplanning:
 - de beginsituatiebepaling
 - de doelenselectiefase
 - de voorbereidingsfase
 - de uitvoeringsfase
 - de evaluatiefase.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag geeft de vaststellingen weer van de doorlichting in het Zeelyceum in De Haan. De school organiseert opleidingsvorm 4 voor onder meer chronisch zieke jongeren. De meeste jongeren verblijven voor een korte of langere periode als patiënt in het Zeepreventorium dat op dezelfde campus is gelegen. Momenteel is er ook een relatief grote groep jongeren met een autismespectrumstoornis ingeschreven. Vanaf volgend schooljaar kunnen de jongeren van deze doelgroep terecht in een nieuwe school in Brugge. Nieuwe leerlingen met een attest voor type 9 zullen niet meer kunnen inschrijven in het Zeelyceum. De onderwijsinspectie besliste op basis van gegevens die ze vooraf onderzocht om de structuuronderdelen en processen te onderzoeken die vermeld zijn onder 2.1 en 2.2 in dit verslag. Verder onderzocht de inspectie ook het beleid met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de school, een selectie van de regelgeving en het algemeen beleid.

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na. De leerplanrealisatie en de handelingsplanmatige aanpak voldoen enkel voor de vakken huishoudkunde en opvoedkunde in de tweede graad in de studierichting Sociale en Technische Wetenschappen. In alle andere onderzochte vakken en structuuronderdelen past het team te weinig principes toe om te komen tot onderwijs op maat, wat voor opleidingsvorm 4 een decretale verplichting is. Er gebeurt zelden een degelijke analyse of onderzoek van de beginsituatie. De school vraagt systematisch gegevens over de leerling aan de thuishoudschool, maar wanneer deze gegevens te vaag zijn, onderneemt ze zelf te weinig acties om de beginsituatie te verfijnen of te vervolledigen. Hierdoor is er geen goede basis voor onderwijs op maat. Als leraren toch maatregelen nemen om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoefte van de leerling, dan gebeurt dit zelden na multidisciplinair overleg door de klassenraad. Er is te weinig zicht op de genomen maatregelen. Dit is nadelig voor een degelijke opvolging van de leerlingen en voor het bijsturen van de aanpak.

Naast de tekortkomingen voor de handelingsplanmatige aanpak zijn er nog andere belangrijke minpunten. De school hanteert grotendeels begeleid zelfstandig werken als werkvorm. Voor wiskunde zijn de leermiddelen niet aangepast aan deze werkvorm. Voor sommige vakken is er erg weinig of onvoldoende uitrusting, waardoor sommige leerplandoelen moeilijk of niet gerealiseerd kunnen worden. Dit is onder meer het geval voor Frans, project algemene vakken en verzorging en voeding. Voor verzorging en voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar voldoet ook de infrastructuur niet. Het aanbod en de evaluatie voor dit beroepenveld is onvoldoende afgestemd op het juiste beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Voor het project algemene vakken worden de eindtermen en leerplandoelen onvolledig en met onvoldoende diepgang aangeboden en geëvalueerd. Voor Frans is het onderwijs te weinig gericht op het aanleren en inoefenen van taalvaardigheden. Hierdoor bereiken leerlingen niet het vereiste beheersingsniveau voor de mondelinge en schriftelijke taalvaardigheden. Voor Engels voldoet de spreek- en gespreksvaardigheid niet.

Er zijn ook enkele positieve elementen. Over het algemeen tonen de leraren een erg grote betrokkenheid. De meeste leraren tonen begrip voor de medische problematiek van de leerlingen. Ze zijn flexibel en spelen intuïtief in op de meest dringende noden. Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen, neemt de school deel aan wiskundewedstrijden. In enkele vakken kunnen de leerlingen zelfevaluatie toepassen, naast de beoordeling door de leraar. Dit is onder meer het geval voor voeding en verzorging en voor huishoudkunde en opvoedkunde. In project algemene vakken maken de leerlingen op een planmatige wijze gebruik van stappenplannen en instructiekaarten. Ook de geïntegreerde toetsen voor het vak Engels, waarin integratie van vaardigheden nagestreefd wordt, zijn voorbeelden van goede praktijk.

Uit de controles en adviezen van externe diensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijkt dat enkele tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. In afwachting van een nieuwbouw krijgt de school een gunstig advies omdat ze de mogelijke risico's goed inschat en gepaste preventieve maatregelen neemt.

Het proces om te komen tot onderwijs op maat is op schoolniveau niet adequaat uitgebouwd. De visie is erg summier en houdt te weinig rekening met de verwachtingen van de overheid. Er zijn te weinig duidelijke afspraken om de handelingsplanning doelgericht te organiseren. De school verduidelijkt te weinig hoe ze het cyclisch proces van handelingsplanning wil realiseren. Onderwijs op maat komt hierdoor in het gedrang. De school maakt geen gebruik van de extra uren die de overheid speciaal vrijmaakt voor het buitengewoon secundair onderwijs. Er is een nieuwe visie op zorgbeleid in ontwikkeling. Dat is positief, maar belangrijke uitgangspunten over remediëren, differentiëren, compenseren en dispensereren komen nog niet expliciet aan bod.

De afstemming met het centrum voor leerlingenbegeleiding verloopt vlot. Ze is gebaseerd op schoolspecifieke afspraken die jaarlijks geëvalueerd worden. De samenwerking met het Zeepreventorium verloopt minder vlot. De school heeft nog geen visie op hoe ze de waardevolle informatie die aangeleverd wordt door het Zeepreventorium, efficiënt kan aanwenden. Een betere afstemming van het onderwijs op de noden en behoeften van de individuele leerling staat hierbij nog onvoldoende centraal. Ook de afstemming met de thuischool is niet optimaal. Er zijn geen duidelijke instrumenten om noodzakelijke informatie bij de thuischool op te vragen. Hierdoor is de kwaliteit van de inbreng van en de afstemming op de thuischool erg verschillend.

Het algemeen beleid ondergaat sinds de indiensttreding van het nieuwe directieteam een grondige bijsturing. De communicatie met het personeel verbeteren en een draagvlak creëren voor essentiële wendingen in het schoolbeleid zijn de grootste prioriteiten. Met het oog hierop stimuleert de schoolleiding de verschillende vakgroepen en werkgroepen om zich te herbronnen. Dit is een goede basis om de bestaande schoolwerking te actualiseren en af te stemmen op de decretale opdrachten van een ziekenhuisschool.

Uit het onderzoek van de verschillende structuuronderdelen, onderwijsprocessen en het algemeen beleid blijkt dat de school op de meeste onderdelen vrij zwak scoort. Toch geeft de onderwijsinspectie een gunstig advies beperkt in de tijd voor de onderwijsdoelstellingen. Ze wil de nieuwe directeur de kans geven om de volgende drie schooljaren het schoolbeleid bij te sturen en de handelingsplanmatige aanpak te implementeren. Dit zal maar mogelijk zijn mits het engagement van alle medewerkers. De onderwijsinspectie adviseert eveneens dat de school zich bij dit veranderingsproces zou laten ondersteunen door externe begeleiding.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus

Opleidingsvorm 4	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 B	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Elektriciteit	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Kantoor en verkoop	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Metaal	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Mode	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Elektriciteit - Kantoor en verkoop	wiskunde	
Graad 1 Elektriciteit - Metaal	wiskunde	
Graad 1 Elektriciteit - Mode	wiskunde	
Graad 1 Elektriciteit - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Grafische communicatie en media	Frans	
Graad 1 Grieks-Latijn	Frans	
Graad 1 Handel	Frans	
Graad 1 Hotel-bakkerij-slagerij	wiskunde	
Graad 1 Hotel-voeding	Frans	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Metaal	wiskunde	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Mode	wiskunde	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Latijn	Frans	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans	
Graad 1 Metaal - Mode	wiskunde	
Graad 1 Metaal - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Mode - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans	
Graad 1 Sociale en technische vorming	Frans	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	wiskunde
Graad 2 BSO Publiciteit en etalage	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Kantoor	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Moderealisatie en -presentatie	project algemene vakken	

Graad 2 BSO Basismechanica	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Restaurant en keuken	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	huishoudkunde, opvoedkunde
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	wiskunde	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	wiskunde	
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Afstemming met partners

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op.

3.1.1.1 Opleidingsvorm 4 - Engels in de tweede en derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen 2012/024, 2002/268 en 2014/019)

Voldoet niet

Het gehanteerde proces van handelingsplanning vormt onvoldoende een aanzet voor de afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De eindtermen en leerplandoelen voor spreek- en gespreksvaardigheid worden onvolledig en met onvoldoende diepgang aangeboden en geëvalueerd.

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering*

Op schoolniveau is de beginsituatiebepaling voornamelijk gebaseerd op het psychomedische dossier van de leerling en op studieloopbaangegevens. In deze gegevensverzameling ontbreekt echter een multidisciplinaire beginsituatieanalyse, waarbij zowel het schoolteam als het medische team inspraak heeft en gezamenlijk de onderwijs- en opvoedkundige behoeften van de leerling in kaart brengen. Afspraken over wie op welke manier ingaat op noden van leerlingen in hun leerproces zijn onvoldoende geëxpliciteerd. De neerslag van de beginsituatie bevindt zich momenteel verspreid over twee digitale systemen, in cyclusbladen van vakken, in rapporten en in persoonlijke documenten van leraren. Hierdoor is de registratie van de beginsituatie onvoldoende actueel en dynamisch: leraren hebben onvoldoende zicht op reeds genomen maatregelen en op een evaluatie van deze aanpak.

Op vakniveau gebeurt enkel in de tweede graad sporadisch een taalscreening voor Engels. In de derde graad wordt het talige niveau van de leerlingen niet gemeten zodat leraren geen zicht hebben op het beheersingsniveau voor de verschillende vaardigheden. Door het ontbreken van een multidisciplinaire beginsituatieanalyse wordt evenmin richting gegeven aan het orthodidactisch handelen in de klaspraktijk en wordt een optimaal proces van handelingsplanning belemmerd. De gegevens zijn onvolledig en dus onvoldoende informatief om op handelingsplanmatige wijze de onderwijsdoelstellingen na te streven of te realiseren.

Doelenselectiefase

*Doelenkaders
Evenwichtig aanbod
Op maat*

De doelenselectie is zowel in de tweede als in de derde graad voldoende evenwichtig en vanaf dit schooljaar voldoende geënt op vaardigheidsgericht taalonderwijs. Enkel de eindtermen en leerplandoelen met betrekking tot spreek- en gespreksvaardigheid worden niet doelbewust geprogrammeerd.

De doelenselectie is voornamelijk geïnspireerd door het gebruikte handboek en is niet bepaald vanuit een beginsituatie. Leraren trachten wel een antwoord te bieden op de individuele nood aan differentiatie of dispensatie, maar ze baseren zich hierbij niet op een doelenselectie op maat die gebaseerd is op de eindtermen en leerplandoelen. Bovendien vormen deze differentiërende of dispenserende maatregelen onvoldoende het onderwerp van bespreking of motivering tijdens de begeleidende klassenraden. Het werken aan vakattitudes, bijvoorbeeld bereidheid tot taalverzorging of tot communicatie in de doeltaal, wordt niet geëxpliciteerd.

Vorbereidingsfase

*Planning
Methodiek en werkvormen
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting*

De school kiest voor de werkvorm begeleid zelfstandig leren waarbij de leerling zelf de leerstof verwerft en verwerkt en zijn eigen leerproces plant. Leraren begeleiden de leerlingen individueel in hun leerproces. Vooral in de tweede graad is de leerlingengroep vrij groot en heterogeen en is het een uitdaging voor de leraren om leerlingen zelfstandig aan het werk te houden. Het lerarenteam heeft daarom de te verwerken leerstof opgesomd in cyclusbladen die leerlingen zelfstandig doorlopen en waarbij ze hun eigen tempo bepalen, rekening houdend met hun medische consultaties.

De leerstof gepland in de cyclusbladen wordt voldoende opgebouwd of verwerkt in een situationele of functionele context waardoor de communicatieve doelstelling van het taalonderwijs voldoende centraal staat. Voor de receptieve vaardigheden zijn er voldoende kijk-, lees- en luisteroefeningen gepland met voldoende variatie in tekstsoorten. De training van schrijfvaardigheid is niet altijd structureel ingebed in het leerproces. De meeste taaltaken opgelegd door het leerplan, worden wel uitgevoerd maar de opdrachten worden voornamelijk getoetst en niet stapsgewijs of aan de hand van schrijfkaders aangeleerd. Het inoefenen van spreek- en gespreksvaardigheid wordt onvoldoende geprogrammeerd.

Het lerarenteam begeleidt en ondersteunt enthousiast alle individuele leerlingen in hun leerproces. Er wordt echter geen plan of strategie voor de leerling vastgesteld en er worden geen didactische programma's en methodes gepland aangepast aan de noden van de individuele leerling. Schrijf- of spreekplannen die leerlingen stapsgewijs ondersteunen bij het uitvoeren van taaltaken, worden niet aangereikt. Ook leerlingactieve werkvormen die de ontwikkeling van spreekdurf bevorderen, worden niet gepland. Er is wel aandacht voor tempodifferentiatie en meestal is de hoeveelheid leerstof bepalend voor het individueel traject. Het ontwikkelen van leer- of compensatiestrategieën (bijvoorbeeld het schrijfdoel bepalen) wordt niet doelbewust en expliciet nagestreefd.

Ondanks de keuze voor de onderwijsvorm van begeleid zelfstandig leren, is de klasopstelling vrij traditioneel en niet uitnodigend voor communicatief taalonderwijs. De school biedt ICT-ondersteuning, maar de beschikbare pc's zijn beperkt in aantal en niet altijd voldoende performant. Het gebruik van ICT voor onder meer het ondersteunen van schrijfvaardigheid (bijvoorbeeld formele en informele digitale correspondentie) is nog niet geïntegreerd in het leerproces. Wel reiken de leraren extra digitale verwerkingsoefeningen aan via het handboek.

Omwillen van diverse redenen draaide de vakgroepwerking Engels de voorbije schooljaren informeel en op een laag pitje. Sinds begin dit schooljaar heeft de vakgroep de draad weer opgenomen en, ook op aansturen van het beleid, aandachtspunten geformuleerd voor de eigen werking. De vakbekwaamheid en het engagement van het lerarenteam bieden voldoende garantie voor de nodige bijstellingen m.b.t. het trainen en evalueren van de mondelinge taalvaardigheid.

Uitvoeringsfase

*Planmatige aanpak
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie*

Uit de cyclusbladen en leerlingendocumenten blijkt dat het leertraject Engels voldoende opgevat is als een zinvol geheel van activiteiten met een doelgerichte opbouw. Leerlingen krijgen voldoende kansen om eenvoudige maar ook meer complexe taaltaken uit te voeren. Enkel de opbouw naar mondelinge productie wordt niet gerealiseerd. Een mogelijke verklaring hiervoor is de gekozen onderwijsvorm begeleid zelfstandig leren, die interactie en communicatie niet altijd faciliteert.

Positief is de aandacht voor het lezen van langere narratieve teksten via lectuuropdrachten. Ook het in contact brengen van leerlingen met toneelvoorstellingen door native speakers is een waardevolle activiteit die de interculturele competentie en de taalvaardigheid van de leerlingen bevordert. Tijdens de lessen hanteren de leraren systematisch de doeltaal. De leerlingen zelf worden ook aangemoedigd om de doeltaal actief te gebruiken.

Het leerproces verloopt zeer gestructureerd met aandacht voor voldoende houvast voor de leerlingen bij het verwerken van de leerstof. De diversiteit in taalbeheersing wordt echter onvoldoende aangewend om vanuit een handelingsgerichte diagnostiek een aanpak op het niveau van de individuele leerling te realiseren.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Gelinkt aan

doelen/diagnostisch

Valide

Evenwichtig en representatief

Transparantie en normering

Overgangscriteria

Procesevaluatie

Kwalificatieproef

Rapportering

De evaluatie omvat zowel in de tweede als in de derde graad een valide en evenwichtige toetsing waarbij bijna alle leerplancomponenten aan bod komen. De evaluatie is voor de verschillende vaardigheden voldoende frequent en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Enkel voor spreek- en gespreksvaardigheid kunnen geen evaluaties voorgelegd worden. De evaluatie van schrijfvaardigheid in de derde graad is soms gericht op het beoordelende verwerkingsniveau welke het leerplan niet beoogt. Vaak wordt ook nog kennis op zich bevraagd. Men toetst kennis nog niet systematisch contextueel en in functie van het uitvoeren van taaltaken zoals de eindtermen en het leerplan voorschrijven. De geïntegreerde toetsen, waarin integratie van vaardigheden nagestreefd wordt, zijn voorbeelden van goede praktijk.

De evaluatiecriteria zijn onvoldoende transparant: het is onduidelijk voor welk deel de evaluaties van vaardigheden en van ondersteunende kennis meetellen in de bepaling van het eindtotaal. Er zijn ook geen transparante criteria voor de beoordeling van schrijfvaardigheid. Wel worden leerlingen gestimuleerd tot tekstrevisie en tot het indienen van verbeterde schrijfsversies.

De evaluatiepraktijk wordt niet aangewend om een nieuwe beginsituatie te bepalen en om op handelingsplanmatige wijze individuele trajecten uit te werken. Via de cyclusborden volgen de leraren wel nauwgezet op hoe snel de leerlingen vorderen in het verwerken van de leerstof.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

De vakgroep is voldoende reflectief en ontwikkelingsgericht ingesteld en er is een sterke motivatie aanwezig om te werken aan kwaliteitsvol taalonderwijs. De leraren besteden voldoende aandacht aan professionalisering met betrekking tot het vak en trachten de nieuw verworven inzichten te implementeren. De interne deskundigheidsbevordering wordt onvoldoende aangestuurd door de schoolleiding en is nog te weinig afgestemd op de ondersteuning van het cyclisch proces van handelingsplanning.

3.1.1.2 Opleidingsvorm 4 - Frans in de eerste graad a-stroom (leerplan 2010/002)

Voldoet niet

Het verstrekte onderwijs is onvoldoende vaardigheidsgericht waardoor leerlingen het vereiste beheersingsniveau voor spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid niet bereiken. De evaluatiepraktijk gaat niet na of de eindtermen en leerplandoelen bereikt worden en is voornamelijk kennisgericht, wat niet in overeenstemming is met het leerplan. De materiële uitrusting ondersteunt onvoldoende de leerplanrealisatie. Het gehanteerde proces van handelingsplanning vormt onvoldoende een aanzet voor de afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering*

Op schoolniveau is de beginsituatiebepaling voornamelijk gebaseerd op het psychomedische dossier van de leerling en op studieloopbaangegevens. In deze gegevensverzameling ontbreekt echter een multidisciplinaire beginsituatieanalyse, waarbij zowel het schoolteam als het medische team inspraak heeft en gezamenlijk de onderwijs- en opvoedkundige behoeften van de leerling in kaart brengen. Afspraken over wie op welke manier ingaat op noden van leerlingen in hun leerproces zijn onvoldoende geëxpliciteerd. De neerslag van de beginsituatie bevindt zich momenteel verspreid over twee digitale systemen, in cyclusbladen van vakken, in rapporten en in persoonlijke documenten van leraren. Hierdoor is de registratie van de beginsituatie onvoldoende actueel en dynamisch: leraren hebben onvoldoende zicht op reeds genomen maatregelen en op een evaluatie van deze aanpak.

Op vakniveau worden de talige competenties niet gemeten zodat leraren geen zicht hebben op het beheersingsniveau van de leerling voor de verschillende vaardigheden. Door het ontbreken van een multidisciplinaire beginsituatieanalyse wordt evenmin richting gegeven aan het orthodidactisch handelen in de klaspraktijk en wordt een optimaal proces van handelingsplanning belemmerd. De gegevens zijn onvolledig en dus onvoldoende informatief om op handelingsplanmatige wijze de onderwijsdoelstellingen na te streven of te realiseren.

Doelenselectiefase

*Doelenkaders
Evenwichtig aanbod
Op maat*

Bij de doelenselectie nemen de leraren de eindtermen en leerplandoelen onvoldoende als uitgangspunt. Evenmin baseren ze zich op de reglementair correcte leerplandoelen en op het herziene curriculum voor moderne vreemde talen. Leraren plannen hierdoor niet doelbewust de gewenste beheersingsniveaus voor de verschillende vaardigheden.

Doelen met betrekking tot de productieve vaardigheden (spreken, mondelinge interactie en schrijven) worden te weinig intentioneel geprogrammeerd. De doelenselectie is voornamelijk geïnspireerd door het gebruikte handboek en is niet bepaald vanuit de beginsituatie. Hierdoor is er geen doelenselectie op maat die tegemoetkomt aan de onderwijsbehoefte of aan de beginsituatie van de leerling.

Differentiërende of dispenserende maatregelen, waarbij de school variatie aanbrengt in het onderwijsleerproces van de leerling of een leerling vrijstelt voor bepaalde doelen, komen voor maar vormen onvoldoende onderwerp van bespreking of motivering tijdens de begeleidende klassenraden. Het werken aan vakattitudes, bijvoorbeeld bereidheid tot taalverzorging of tot communicatie in de doeltaal, wordt niet geëxpliciteerd.

Vorbereidingsfase

*Methodiek en werkvormen
Planning
Infrastructuur en uitrusting
Vakgroepwerking*

De school kiest voor de werkvorm begeleid zelfstandig leren waarbij de leerling zelf de leerstof verwerft en verwerkt en zijn eigen leerproces plant. Leraren begeleiden de leerlingen individueel in hun leerproces. Door de vrij grote leerlingengroepen en hun steeds wisselende samenstelling, is het een uitdaging voor de leraren om leerlingen zelfstandig aan het werk te houden. Het lerarenteam heeft daarom de te verwerken leerstof opgesomd in cyclusbladen die leerlingen zelfstandig doorlopen en waarbij ze hun eigen tempo bepalen, rekening houdend met hun medische consultaties.

De leerstof gepland in de cyclusbladen omvat voornamelijk een lexicaal en grammaticaal aanbod dat te weinig functioneel is en onvoldoende de ondersteuning van spreek- en schrijftaken tot doel heeft, zoals vooropgesteld in

de eindtermen en in de leerplandoelen. Voor de productieve vaardigheden beogen de leraren onvoldoende de opbouw van het kopiërende naar het beschrijvende en structurerende verwerkingsniveau. Deze planningsdocumenten maken ook onvoldoende het onderscheid tussen schriftelijke oefeningen en schrijfvaardigheid en tussen mondelinge oefeningen en spreek- en gespreksvaardigheid. Voor de receptieve vaardigheden zijn er voldoende lees- en luisteroefeningen gepland, maar prescriptieve en artistiek-literaire teksten komen te weinig aan bod.

Met veel geduld en toewijding tracht het lerarenteam het leerproces van de leerlingen te ondersteunen. Er wordt echter geen plan of strategie voor de leerling vastgesteld en er worden geen didactische programma's en methodes gepland aangepast aan de noden van de leerling. Schrijf- of spreekplannen die leerlingen stapsgewijs ondersteunen bij het uitvoeren van taaltaken, worden niet aangereikt. Ook leerlingactieve werkvormen die de ontwikkeling van spreekdurf bevorderen, worden niet gepland. Er is wel aandacht voor tempodifferentiatie en meestal is de hoeveelheid leerstof bepalend voor het individueel traject. Het ontwikkelen van leer- of compensatiestrategieën (bijvoorbeeld het raadplegen van een woordenboek) wordt niet doelbewust en expliciet nagestreefd.

Er wordt niet voldaan aan de vereisten van een optimale en krachtige leeromgeving die het taalonderwijs in de vorm van begeleid zelfstandig leren faciliteert. De school biedt ICT-ondersteuning, maar de voorhanden pc's zijn beperkt in aantal en onvoldoende performant. Ook de uitrusting voor het optimaal trainen van kijk- en luistervaardigheid is beperkt en belemmert hierdoor de progressie van de leerlingen in hun individueel leerproces. Het gebruik van ICT (voor bijvoorbeeld het inoefenen van digitale correspondentie) is mede hierdoor nog onvoldoende geïntegreerd in het leerproces. Wel reiken de leraren extra digitale verwerkingsoefeningen aan via het handboek.

Taakbekommernis en inzet kenmerken het lerarenteam. Toch slaagt de vakgroep er niet in een inhoudelijk diepgaande vakgroepwerking op te zetten. Leerplangerichte opdrachten, valide evaluaties en transparante evaluatiecriteria vormden nog geen onderwerpen van discussie. Er gaat geen aandacht naar het concretiseren van de eindtermen en van de leerlijnen. Omdat de agendapunten zich beperken tot praktische en organisatorische onderwerpen creëert de vakgroep momenteel weinig kansen tot kwaliteitsverbetering en tot leren van elkaar.

Uitvoeringsfase
Planmatige aanpak
Individualisatie en differentiatie
Methodiek en werkvormen

Het verstrekte onderwijs beoogt onvoldoende de algemene doelstelling van vreemdetalenonderwijs namelijk dat leerlingen taal als een interactief communicatiemiddel kunnen gebruiken. Deels kan dit toegeschreven worden aan de grote en diverse leerlingengroepen: leraren slagen er niet in voldoende tijd vrij te maken om bijvoorbeeld met de leerling stapsgewijs spreek- en gespreksvaardigheid in te oefenen. Maar ook de planningsdocumenten werken niet ondersteunend voor de leerplanrealisatie. Er is voldoende aandacht voor het inslijpen en consolideren van nieuwe woordenschat en grammatica, maar transferoefeningen in context ontbreken en de verwerkingsopdrachten monden niet uit in betekenisvolle taaltaken. Informatie meedelen, een gebeurtenis of een verhaal navertellen, een spontane mening geven, informatie presenteren, deelnemen aan een gesprek, een bericht opstellen, iets of iemand beschrijven, persoonlijke en digitale correspondentie voeren, zijn leerplandoelen die niet of onvoldoende ingeoefend worden. Dialogen worden enkel luidop gelezen

(kopiërend verweringsniveau) maar niet gevoerd. Lees- en luisteroefeningen worden wel voldoende gepland en uitgevoerd.

Het leerproces verloopt zeer gestructureerd met aandacht voor voldoende houvast voor de leerlingen bij het verwerken van de leerstof. De diversiteit in taalbeheersing wordt echter onvoldoende aangewend om vanuit een handelingsgerichte diagnostiek een aanpak op het niveau van de individuele leerling te realiseren. Hierdoor voeren sommige leerlingen soms opdrachten uit die boven hun mogelijkheden liggen en andere leerlingen (bijvoorbeeld tweetalige leerlingen) worden net onvoldoende uitgedaagd.

Positief is dat de leerlingen tijdens de lessen voortdurend in contact komen met het Frans dat de leraren spreken. De leerlingen zelf worden echter onvoldoende aangemoedigd om de doeltaal actief te gebruiken, waardoor functioneel alledaags Frans onvoldoende aan bod komt.

Evaluatiefase

*Evenwichtig en representatief
Visie en afspraken
Systeem of instrument
Gelinkt aan
doelen/diagnostisch*

De evaluatiepraktijk gaat onvoldoende na of de eindtermen en leerplandoelen bereikt worden. De lexicale en grammaticale componenten worden overwegend cognitief en reproductief geëvalueerd of via vertalingen wat niet in overeenstemming is met wat het leerplan vooropstelt. Voor spreken en gespreksvaardigheid konden geen evaluaties voorgelegd worden. Leraarafhankelijk worden taalvaardigheden helemaal niet geëvalueerd en bestaat de evaluatie louter uit kennistoetsen. Leerlingen krijgen hierdoor geen correct beeld van hun vorderingen voor de verschillende vaardigheden. De evaluatiecriteria zijn onvoldoende transparant: het is onduidelijk voor welk deel de evaluaties meetellen in de bepaling van het eindtotaal.

De evaluatiepraktijk wordt niet aangewend om een nieuwe beginsituatie te bepalen. De huidige evaluatiepraktijk laat niet toe individuele leervorderingen in kaart te brengen en op handelingsplanmatige wijze individuele trajecten uit te werken. Via de cyclusborden volgen de leraren wel nauwgezet op hoe snel de leerlingen vorderen in het verwerken van de leerstof.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Het lerarenteam informeerde zich onvoldoende over de doelstellingen en de context van het curriculum moderne vreemde talen, dat in 2010 vernieuwd werd. Uit de nascholingsgegevens blijkt ook geen aandacht voor vakgerichte nascholingen om de eigen competenties te ontwikkelen. Hierdoor is er nog onvoldoende vertrouwdheid met de eindtermen en de leerplandoelen en fungeert het leerplan niet als referentiekader voor het eigen didactisch handelen. Onder druk van de specifieke schoolsituatie en het specifieke leerlingenprofiel, volgden de leraren wel uitvoerig nascholingen rond leerproblematiek en leerstoornissen. De interne deskundigheidsbevordering wordt onvoldoende aangestuurd door de schoolleiding en is nog te weinig afgestemd op de ondersteuning van het cyclisch proces van handelingsplanning.

3.1.1.3 Opleidingsvorm 4 - Huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede graad in de studierichting Sociale en Technische Wetenschappen (leerplan 2006/032)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. Het gehanteerde proces is voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De evaluatie is valide en de uitrusting voldoet voor de meeste leerplandoelstellingen.

Beginsituatiebepaling

Beeldvorming

Op vakniveau stelt de onderwijsinspectie vast dat de leraren zowel individueel als in onderling overleg de nodige gegevens van de leerling verzamelen. Op basis

*Functionele neerslag
Actualisering*

hiervan worden vooral de onderwijskundige behoeften van de leerling bepaald en worden de genomen maatregelen binnen de vakgroep overlegd en opgevolgd. De leraren bespreken, zij het meestal informeel, de individuele trajecten en leervorderingen van de leerlingen.

Op schoolniveau is de beginsituatiebepaling voornamelijk gebaseerd op het psychomedisch dossier van de leerlingen en op studieloopbaangegevens. In deze gegevensverzameling ontbreekt echter een multidisciplinaire beginsituatieanalyse, waarbij zowel het schoolteam als het medische team inspraak heeft en gezamenlijk de onderwijs- en opvoedkundige behoeften van de leerling in kaart brengen. Afspraken over wie op welke manier ingaat op noden van leerlingen in hun leerproces zijn onvoldoende geëxpliciteerd. De leraren trachten via gesprekken met de leerling dit gebrek aan informatie aan te vullen om zo het aanbod individueel te optimaliseren.

De neerslag van de beginsituatie bevindt zich momenteel verspreid over twee digitale systemen, in cyclusbladen van vakken, in rapporten en in persoonlijke documenten van leraren. Hierdoor is de registratie van de beginsituatie onvoldoende actueel en dynamisch. Het ontbreken van een functionele en actuele beginsituatieanalyse belemmert eveneens een optimaal proces van handelingsplanning.

Doelenselectiefase
*Op maat
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Horizontale en verticale
afstemming*

De leraren maken op basis van de verzamelde informatie een doelenselectie op maat, die tegemoetkomt aan de individuele opvoedings- en onderwijsbehoeften van de betreffende leerlingen. Ze stemmen hierbij de leerplandoelstellingen en de leerlijnen af op het traject van de leerling. De leerinhouden sluiten voldoende aan bij de leerplandoelstellingen. Er is voldoende aandacht voor de verschillende beheersingsniveaus en voor een evenwichtig aanbod. Hiervan getuigen onder meer de ingerichte praktijkuren voor het bereiken van doelstellingen rond huishoudelijke activiteiten, de integratie van ICT-opdrachten en het beschikbare cursusmateriaal. De leraren besteden ruime aandacht aan het verhogen van zelfredzaamheid en van het zelfvertrouwen. De doelstellingen met betrekking tot communicatie en groepsopdrachten komen veeleer beperkt aan bod. Dit is mede het gevolg van de steeds wisselende klasgroep en het individueel gerichte onderwijs.

De leraren houden individueel en in beperkte mate ook in het leerlingvolgsysteem de afspraken bij in verband met de genomen maatregelen in het kader van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen.

Vorbereidingsfase
*Planning
Methodiek en werkvormen
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting*

De school verdeelt het schooljaar in acht cycli en verwacht dat de leraren hun aanbod hierop afstemmen. Deze indeling en de mogelijkheid van de leerlingen om mee het eigen uurrooster te bepalen, vormen een belemmerende factor bij de leerplanrealisatie. Vooral vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen, groepswork, projectmatig werken en het trainen van communicatievaardigheden komen hierbij in het gedrang.

De in het leerplan geadviseerde samenwerking met de verschillende vakken verloopt meestal vlot maar heeft een veeleer informeel karakter. De vakgroep overlegt in verband met vakoverschrijdende leerplandoelstellingen en past het aanbod functioneel aan.

De voorzieningen voor huishoudkunde voldoen voor de leerplandoelstellingen

met betrekking tot het onderhoud van materialen en textiel, maar zijn te beperkt voor de leerplandoelstellingen met betrekking tot het bereiden van maaltijden. De keuken beschikt over twee kookvuren met elk drie kookplaten wat ruim onvoldoende is voor groepen die kunnen variëren tot meer dan tien leerlingen. De leraren beschikken over een eigen lokaal dat voldoende ruim is en voorzien van voldoende leermiddelen. De uitrusting voor ICT is nipt voldoende.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak

Flexibiliteit

Methodiek en werkvormen

Individualisatie en differentiatie

De leraren hanteren een planmatige aanpak met stappenplannen voor de individuele leerlingen. De lesobservaties en de voorgelegde documenten bevestigen een functionele en geïntegreerde aanpak zoals gevraagd in het leerplan. In enkele situaties laten de leraren zich inspireren door het cursusmateriaal, het leerboek en de thema's die de leerling meekreeg vanuit de thuishoofschool. Ze vullen het materiaal aan met eigen cursusmateriaal, informatiebronnen, verwijzingen naar websites, beeldmateriaal en artikels. De leerlingen krijgen gerichte opdrachten die hen aanzetten tot het zelfstandig verzamelen en verwerken van de leerstof en het inoefenen van vaardigheden. Er gaat voldoende aandacht naar ICT-vaardigheden. De leraren volgen de evolutie van de leerlingen nauwgezet op en sturen bij waar nodig. Ze stellen het aanbod af op de noden van de individuele leerling en bieden groepsopdrachten aan zoals voor het realiseren van leerplandoelstellingen rond communicatieve vaardigheden.

De leraren slagen er in om vanuit een vertrouwensrelatie met de leerlingen hun interesse en actieve betrokkenheid te stimuleren. Ze houden hierbij rekening met de noden en de behoeften van de leerlingen, wat geen evidentie is gezien de grote verscheidenheid aan problematieken bij deze doelgroep.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Gelinkt aan

doelen/diagnostisch

Valide

Evenwichtig en representatief

Transparantie en normering

Procesevaluatie

Rapportering

De school verwacht bij het einde van iedere cyclus een beoordeling voor het rapport. De beoordeling per cyclus gebeurt aan de hand van een vijfpuntenschaal. Op het rapport voorzien de leraren begeleidende commentaren. Deze commentaren omvatten nog onvoldoende de evolutie van de leerling en vooral, in het geval van tegenvallende resultaten, geven ze onvoldoende oorzaken en remediëring weer.

Binnen de vakgroep bestaan er beperkte afspraken over de evaluatie. Afspraken over de verdeling van de punten voor kennis en vaardigheden en het gebruik van evaluatiecriteria zijn niet expliciet aanwezig. Onder meer voor het beoordelen van vaardigheden, maar ook voor het beoordelen van de procesevaluatie is er nog geen werk gemaakt van zichtbare evaluatiecriteria.

De leerlingen krijgen individueel toetsen aangeboden die de reeds verwerkte leerstofdelen bevragen. In de meeste gevallen zijn er duidelijke linken met de leerplandoelstellingen en worden cognitief gerichte vragen aangevuld met toepassingsgerichte vragen. In enkele gevallen zijn de vragen veeleer leerboekgerelateerd. In deze gevallen gaat de aandacht overwegend naar uitbreiding ten nadele van basiskennis en inzichten. Naast de beoordeling door de leraar is er ook voldoende aandacht voor zelfevaluatie bij de leerling. Voor de vaardigheidsdoelstellingen en de vakattitudes maken de leraren nog onvoldoende gebruik van procesmatige evaluatiecriteria.

Na ieder leerstofgeheel volgt er tevens een beoordeling van vooral schoolse attitudes (stiptheid, inzet, orde en vakgerichtheid), waardoor het algemeen resultaat soms gekleurd wordt door het gedrag van de leerlingen. De leraren volgen de leerlingen nauwgezet op gedurende het proces dat ze doorlopen. De

leerlingen krijgen via gerichte feedback, herhalingsoefeningen of bijkomende opdrachten voldoende kansen tot remediëring.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Het lerarenteam staat open voor kwaliteitsverbetering en tracht onder andere via netwerking nieuwe inzichten te verwerven en de eigen vakgerichte deskundigheid te optimaliseren. De effecten hiervan zijn deels ook merkbaar in het veelzijdige lesmateriaal. Leraarafhankelijk leidt het inwinnen van externe informatie tot effectieve bijsturing van het eigen pedagogisch-didactisch handelen.

De interne deskundigheidsbevordering is nog te weinig afgestemd op de ondersteuning van het cyclisch proces van handelingsplanning en wordt nog onvoldoende aangestuurd door de schoolleiding.

3.1.1.4 Opleidingsvorm 4 – Project algemene vakken in de tweede graad bso Basismechanica, Elektrische installaties, Kantoor, Moderealisatie en –presentatie, Publiciteit en etalage, Restaurant en keuken, Verkoop en Verzorging-voeding (leerplan 2012/017)

Voldoet niet

Het gehanteerde proces van handelingsplanning vormt onvoldoende een aanzet voor de afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De leraren beschikken niet over voldoende uitrusting en actuele leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelen. De eindtermen en leerplandoelen worden onvolledig en met onvoldoende diepgang aangeboden en geëvalueerd.

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering*

Op schoolniveau is de beginsituatiebepaling voornamelijk gebaseerd op het psycho-medische dossier van de leerling en op studieloopbaangegevens. In deze gegevensverzameling ontbreekt echter een multidisciplinaire beginsituatieanalyse, waarbij zowel het schoolteam als het medische team inspraak heeft en gezamenlijk de onderwijs- en opvoedkundige behoeften van de leerling in kaart brengen. Afspraken over wie op welke manier ingaat op noden van leerlingen in hun leerproces zijn onvoldoende geëxpliciteerd. De neerslag van de beginsituatie bevindt zich momenteel verspreid over twee digitale systemen, in cyclusborden van vakken, in rapporten en in persoonlijke documenten van leraren. Hierdoor is de registratie van de beginsituatie onvoldoende actueel en dynamisch: leraren hebben onvoldoende zicht op reeds genomen maatregelen en op een evaluatie van deze aanpak.

Op vakniveau is er evenmin een beginsituatieanalyse die in kaart brengt welke vaardigheden en welke onderwijsdoelen de leerling eventueel al beheerst. Leraren baseren zich voornamelijk op overzichten van leerinhouden of inhoudstafels van lesmateriaal van de thuischool, indien deze beschikbaar zijn. Ook het orthodidactisch handelen in de klaspraktijk wordt niet aangestuurd door een multidisciplinaire beginsituatieanalyse. Het ontbreken van een functionele en actuele beginsituatieanalyse belemmert een optimaal proces van handelingsplanning. De gegevens zijn onvolledig en dus onvoldoende informatief om op handelingsplanmatige wijze de onderwijsdoelstellingen na te streven of te realiseren.

Doelenselectiefase

*Op maat
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Horizontale en verticale
afstemming
Multidisciplinair overleg*

Het lerarenteam heeft cyclusborden uitgewerkt waarin de geselecteerde leerstof opgenomen is. Deze cyclusborden zijn deels geïnspireerd op de eindtermen en leerplandoelen maar zijn voornamelijk gebaseerd op de inhoudstafel van de themaboekjes en de opdrachten die de leraren aanreiken. Bij deze selectie wordt het leerplan onvoldoende als uitgangspunt genomen waardoor bepaalde doelen (zoals mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid, organisatiebekwaamheid en

tijd- en ruimtewustzijn) a priori niet of met onvoldoende diepgang opgenomen worden. Hierdoor worden de eindtermen en leerplandoelen onvolledig en onevenwichtig geprogrammeerd. Er is nood aan een kritische inhoudelijke screening van het aanbod en de cyclusbladen, met het leerplan als uitgangspunt.

Door het ontbreken van een multidisciplinaire en individuele beginsituatieanalyse, is er evenmin een doelenselectie op maat die tegemoetkomt aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van de leerling. De meeste trajecten zijn gebaseerd op de algemene cyclusbladen en worden enkel geïndividualiseerd op basis van tempodifferentiatie of op basis van hoeveelheid te verwerken leerstof. Leraren gaan slechts heel beperkt na of er nood is aan compenserende maatregelen om de realisatie van de doelen te bevorderen. De haalbaarheid van de doelen wordt ook niet afgetoetst aan de individuele leerlingenkenmerken waardoor de vraag naar dispenserende maatregelen meestal niet gesteld wordt. Sticordi- en andere maatregelen binnen elk vak vormen ook zelden het voorwerp van overleg of motivering tijdens de begeleidende klassenraden.

Vorbereidingsfase

Planning
Multidisciplinair
Groeperingsvorm
Samenwerking ASV-BGV
Vakkenopdeling
Methodiek en werkvormen
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting

In de planningsdocumenten en cyclusbladen beoogt het lerarenteam onvoldoende de realisatie van de eindtermen voor de clusters functionele taalvaardigheid, organisatiebekwaamheid en tijd- en ruimtewustzijn. Leraren streven voornamelijk leerplandoelen met betrekking tot informatieverwerving en –verwerking en functionele taal- en rekenvaardigheid na waarbij voornamelijk ondersteunende kennis (spelling, regel van drie, percentberekening) en leesvaardigheid benadrukt worden. Het oefenen van spreek-, luister- en schrijfvaardigheden (bijv. eigen mening en gevoelens uiten of schriftelijk informatie aanvragen) en het aanleren van attitudes (bijv. inschatten van de grootteorde van resultaten) in functionele contexten komen niet of veel minder voor.

Er zijn onvoldoende didactische werkvormen en methodes gepland, aangepast aan de doelgroep of aan de individuele leerling en met het oog op het bereiken van de leerplandoelen. Positief is dat leerlingen stappenplannen of instructiekaarten aangereikt krijgen die hen stapsgewijs ondersteunen bij het uitvoeren van taken. Indien er in de thuischool sticordi-maatregelen toegepast werden, dan worden deze overgenomen. Het betreft echter vaak algemene bepalingen die niet vertaald zijn naar orthodidactische maatregelen die specifiek ondersteunend zijn voor de realisatie van de leerplandoelen voor project algemene vakken (pav).

Een optimale en krachtige leeromgeving om competentiegericht te kunnen werken ontbreekt. Niet elke les pav vindt plaats in een vaklokaal uitgerust met minstens één computer met internetverbinding per twee leerlingen, zoals het leerplan voorschrijft. Leerlingen kunnen wel uitwijken naar computerklassen, maar leraren geven aan dat dit de ondersteuning van de leerling bij het begeleid zelfstandig leren belemmert. Sommige naslagwerken die ter beschikking zijn van de leerlingen, zijn niet actueel. Voor het inoefenen van wetenschappelijke vaardigheden is er weinig didactisch materiaal voor de ondersteuning van het leerproces.

Het lerarenteam staat open voor kwaliteitsverbetering en tracht via onderling overleg nieuwe inzichten te verwerven. De effecten hiervan zijn deels merkbaar in het bijgestuurde les- en evaluatiemateriaal. Toch is de vakgroep er niet in

geslaagd de werkpunten van de vorige doorlichting op te nemen. De opvolging van de leerplanrealisatie met de mogelijkheden en beperkingen van de doelgroep, vormt nog onvoldoende het voorwerp van discussie in het vakoverleg. Dit is deels te wijten aan de wisselende attributies, wat een reflectieve en ontwikkelingsgerichte werking belemmert.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak

Flexibiliteit

Methodiek en werkvormen

Individualisatie en differentiatie

De school kiest voor de werkvorm begeleid zelfstandig leren waarbij de leerling zelf de leerstof verwerft en verwerkt en zijn eigen leerproces plant. Leraren begeleiden de leerlingen individueel in hun leerproces en aan de hand van cyclusbladen stippelen ze het traject met de te verwerken leerstof uit. In deze werkvorm, waarin leerlingen meestal individueel werken, is er geen ruimte voor groepsopdrachten en gaat veel verloren van de functionele, communicatieve en geïntegreerde aanpak die de leraren vooropstellen in hun lesmateriaal. Vaak wordt het leerproces gereduceerd tot het invullen van de werkboekjes en het online opzoeken van informatie en documentatie. De leerlingendocumenten bevestigen deze vaststelling. De niet ingevulde of weggelaten oefeningen en opdrachten betreffen meestal de functionele toepassingen of groepsopdrachten en tonen aan dat bij de uitvoering onvoldoende gewaakt wordt over een evenwichtige verwerking van de verschillende vaardigheden van het leerplan. Leraren kunnen noch vanuit de cyclusbladen, noch vanuit de leerlingendocumenten aantonen dat doelen m.b.t. organisatiebekwaamheid en tijd- en ruimtebewustzijn (bijv. actualiteit kritisch bespreken, situeren en analyseren vanuit de eigen leefwereld van de leerlingen) effectief aangeboden en gerealiseerd werden. Leerlingactieve werkvormen en vormen van probleemgestuurd leren die de communicatieve, sociale en probleemoplossende vaardigheden van leerlingen ontwikkelen en hen leren om verbanden te leggen, komen weinig voor.

De handelingsplanning wordt niet aangewend om een preventieve aanpak op het niveau van de individuele leerling of van de lesgroep te realiseren. Alle leraren slagen er wel in vanuit een vertrouwensrelatie met de leerlingen, hun interesse en betrokkenheid te stimuleren.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Gelinkt aan

doelen/diagnostisch

Valide

Evenwichtig en representatief

Transparantie en normering

Overgangscriteria

Procesevaluatie

De evaluatie is onvoldoende indicatief voor de mate waarin de leerlingen de eindtermen en leerplandoelen beheersen of verwerven. De vakgroep streeft naar gelijkgerichtheid door de opmaak van gemeenschappelijke toetsen per thema. Aansluitend op het vernieuwde lesmateriaal, heeft ze recentelijk ook de evaluatie in het eerste leerjaar bijgesteld. Sommige onderdelen van deze toetsen zijn meer vaardigheidsgericht. Toch blijven de toetsen, zowel in het eerste als tweede leerjaar voornamelijk gericht op cognitieve reproductie los van een functionele context en worden ze slechts af en toe aangevuld met meer vaardigheidsgerichte evaluaties. Illustratief is dat het evalueren van functionele taalvaardigheid overwegend verengd wordt tot leesvaardigheid, invulteksten en correct spellen. De vakgroep heeft geen visie of afspraken over hoe doelen m.b.t. organisatiebekwaamheid en tijd- en ruimtebewustzijn geëvalueerd worden. Functionele toepassingen, het oplossen of (kritisch) duiden van probleemstellingen met behulp van ondersteunende informatie en documentatie of vertrekkende vanuit de actualiteit, worden onvoldoende geëvalueerd. Het is dan ook niet duidelijk hoe leraren de progressie van hun leerlingen voor deze vaardigheden opvolgen.

De evaluatiecriteria zijn onvoldoende transparant: het is onduidelijk voor welk deel de permanente evaluatie (a.d.h.v. de werkboekjes) en de gespreide evaluatie (a.d.h.v. toetsen) meetellen in de bepaling van het eindtotaal. Evenmin

zijn er afspraken over het gebruik van duidelijke evaluatiecriteria, onder meer voor het beoordelen van mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid en voor het beoordelen van organisatiebekwaamheid bij individueel werk of groepswork.

De evaluatiepraktijk en de rapportering worden niet aangewend om een nieuwe beginsituatie te bepalen en op handelingsplanmatige wijze nieuwe individuele doelen in het leerproces van de leerlingen te selecteren. Leerlingen worden onvoldoende bij evaluaties betrokken (zoals bijvoorbeeld zelfevaluatie of peerevaluatie), waardoor hen kansen ontnomen worden op zelfreflectie over eigen prestaties en attitudes.

Deskundigheidsbevordering
Vorming

Het optimaliseren van de eigen vakgerichte deskundigheid via nascholing is eerder beperkt en leidt niet tot effectieve bijsturing van het eigen pedagogisch-didactisch handelen. De interne deskundigheidsbevordering is te weinig afgestemd op de ondersteuning van het cyclisch proces van handelingsplanning en wordt onvoldoende aangestuurd door de schoolleiding.

3.1.1.5 Opleidingsvorm 4 - Beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar (leerplannummer 2008/014).

Voldoet niet

Het aanbod en de evaluatie zijn onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De tekorten op het vlak van infrastructuur en uitrusting vormen een belangrijke belemmering voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. Er is onvoldoende afstemming op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Beginsituatiebepaling
Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering

De beginsituatiebepaling is voornamelijk gebaseerd op het psychomedisch dossier van de leerlingen en op studieloopbaangegevens. In deze gegevensverzameling ontbreekt echter een multidisciplinaire beginsituatieanalyse, waarbij zowel het schoolteam als het medische team inspraak heeft en gezamenlijk de onderwijs- en opvoedkundige behoeften van de leerling in kaart brengen. Afspraken over wie op welke manier ingaat op noden van leerlingen in hun leerproces zijn onvoldoende geëxpliciteerd. De neerslag van de beginsituatie bevindt zich momenteel verspreid over twee digitale systemen, in cyclusbladen van vakken, in rapporten en in persoonlijke documenten van leraren. Hierdoor is de registratie van de beginsituatie onvoldoende actueel en dynamisch: leraren hebben onvoldoende zicht op reeds genomen maatregelen en op een evaluatie van deze aanpak. Het ontbreken van een functionele en actuele beginsituatieanalyse belemmert eveneens een optimaal proces van handelingsplanning. De gegevens zijn onvolledig en dus onvoldoende informatief om op handelingsplanmatige wijze de onderwijsdoelstellingen na te streven of te realiseren.

Op vakniveau stelt de onderwijsinspectie vast dat de leraren individueel gegevens van de leerlingen verzamelen, maar dat deze onvoldoende leiden tot een uitgewerkte handelingsplanning.

Doelenselectiefase
Op maat
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Horizontale en verticale
afstemming
Multidisciplinair overleg

De leraren vertrekken onvoldoende vanuit een doelenselectie op maat die tegemoetkomt aan de individuele opvoedings- en onderwijsbehoefte van bepaalde leerlingen. Het leerplan vormt samen met de beperkte gegevens van de leerling de basis voor het selecteren van de leerinhouden voor verzorgingstechnieken en voeding. De leerinhouden sluiten over het algemeen voldoende aan bij de leerplandoelstellingen. Voor gezinstechieken beantwoordt het aanbod niet steeds aan het verwachte beheersingsniveau waardoor er sprake is van een onevenwichtig aanbod. Dit is het rechtstreekse gevolg van een te beperkte ruimte en een inefficiënte groepsindeling.

Er is in beperkte mate sprake van horizontale en verticale afstemming. Zo zijn er weinig vakgroep- en graadoverschrijdende afspraken of afspraken tussen beide vakken van de basisoptie terug te vinden. Hierdoor worden er kansen tot efficiënte inzet van uren en middelen gemist en zijn er nauwelijks samenwerkingsverbanden gericht op oriëntatie naar de tweede graad. De leraren hechten terecht veel belang aan een correcte leer- en leefhouding en zetten in op zelfredzaamheid bij de leerlingen. In de jaarplannen is er een selectie terug te vinden van attitudes die gericht zijn op het sociale en emotionele functioneren van de leerlingen als randvoorwaarden voor het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen. Er zijn nauwelijks afspraken gevonden van genomen maatregelen in het kader van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen. Hierover is er onvoldoende multidisciplinair overleg door de klassenraad.

Vorbereidingsfase

Planning
Vakkenopdeling
Methodiek en werkvormen
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting

Omwillen van een te klein lokaal voor gezinstechieken stelt zich een probleem bij de realisatie van de leerplandoelstellingen op toepassingsniveau, meer bepaald bij het uitvoeren van volgende leerplandoelstellingen (LPD): 'het reinigingsproces en basiszorgtechnieken' (LPD 4.6, 5.7, 6.4), 'dagelijkse en periodieke hygiëne' (LPD 7.5, 7.6, 7.7) en 'decoratiestukjes en dagelijkse zorg voor bloemen en planten' (LPD 11.1, 11.2). De nadruk ligt hierdoor noodgedwongen op een theoretische benadering van leerinhouden.

Niet alle leermiddelen zijn beschikbaar in het lokaal, zo is er bijvoorbeeld geen wasmachine waardoor toepassingen rond het onderhoud van textiel noodgedwongen in een ander gebouw worden ingepland. Dit en het gelijktijdig opvangen van leerlingen met uiteenlopende problematieken maakt dat er onvoldoende onderwijstijd beschikbaar is om alle leerplandoelstellingen voldoende praktijkgericht te exploreren.

De uitrusting voor huishoudkunde voldoet niet voor de leerplandoelstellingen met betrekking tot het bereiden van maaltijden. De keuken beschikt over twee kookvuren met elk drie kookplaten, wat ruim onvoldoende is in verhouding tot het gemiddeld aantal aanwezige leerlingen.

Mede door deze infrastructuurele tekorten krijgen leerlingen te weinig kansen om ervaringsgericht en vaardigheidsgericht te leren zoals gevraagd in het leerplan. In plaats van het formuleren van conclusies op basis van zelfstandig verworven ervaringen blijft dit beperkt tot het opzoeken van informatie uit aangeboden leerboeken, artikelen en documentatiemateriaal.

De leraren hanteren een planning die rekening houdt met de acht cycli in het schoolsysteem. Deze indeling en de mogelijkheid van de leerlingen om mee het eigen uurrooster te bepalen, vormen een belemmerende factor bij de realisatie van vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen. Voor praktijk zijn er enkele vaste uren gepland in het lessenrooster. Deze zijn echter te beperkt om deze belemmerende factor op te heffen.

In de vakgroep gaat veel aandacht naar praktische afspraken zoals het gebruik van praktijklokalen en leermiddelen. Ondersteunende en professioneel gerichte samenwerking blijft veeleer beperkt tot het uitwisselen van cursusmateriaal en leerinhouden.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie

De leraren werken met de verschillende thema's waarrond de leerplandoelstellingen zijn geclusterd. De uitvoering van het leeraanbod getuigt van een planmatige en doelgerichte aanpak. Er is een progressieve opbouw van de thema's naar moeilijkheidsgraad, maar niet tot op het verwachte beheersingsniveau.

Zowel voor huishoudkunde als gezinstechieken vertrekken de leraren te veel vanuit vraaggestuurde opdrachten waardoor er een theoretische benadering van

de leerinhouden bestaat. Probleemoplossende vaardigheden worden onvoldoende actief ontwikkeld, het zelfzorgplan en het zelfzorgproces blijven hierdoor beperkt tot op het niveau van de aangeboden cursus. Themagebonden maken de leerlingen eenvoudige decoratiestukjes waarbij ze ervaring verwerven met verschillende grondstoffen, materialen en technieken. De leraren hanteren voor praktijkoefeningen stappenplannen onder de vorm van werkfiches. Deze zetten de leerlingen aan tot het werken volgens een vaste structuur en dragen zo bij tot een efficiënte werkorganisatie. Door het uniform gebruik en een meestal sterk leraargestuurde aanpak, stimuleren deze werkfiches onvoldoende de individuele mogelijkheden van de leerlingen. Er is voldoende aandacht voor basisregels m.b.t. veiligheid, hygiëne en milieu. Voor huishoudkunde zijn begrippen als voedingsmiddelen, -stoffen en de voedingsdriehoek ruim opgenomen in het lesmateriaal. Er is te weinig aandacht voor de leefwereld van de leerling om voldoende gedifferentieerd en geïntegreerd te werken. Zelfactiviteit van leerlingen wordt beperkt tot het uitvoeren van een door de leraar opgemaakt stappenplan. De leraren slagen er in om vanuit een vertrouwensrelatie met de leerlingen hun interesse en actieve betrokkenheid te stimuleren. Ze houden op intuïtieve manier rekening met de noden en de behoeften van de leerlingen, wat geen evidentie is gezien de grote verscheidenheid aan problematieken bij deze doelgroep.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Valide

Evenwichtig en representatief

Transparantie en normering

Overgangscriteria

Procesevaluatie

Rapportering

De school verwacht bij het einde van iedere cyclus een beoordeling voor het rapport. De beoordeling per cyclus gebeurt aan de hand van een vijfpuntenschaal. Op het rapport geven de leraren begeleidende commentaren. Deze commentaren omvatten nog onvoldoende de evolutie van de leerling en vooral, in het geval van tegenvallende cijfers, geven ze onvoldoende oorzaken en remediëring weer.

De evaluatie is onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen, dit omdat de vaardigheidsdoelstellingen meestal via kennisgerichte vragen geëvalueerd worden. Hierdoor verliest de evaluatie aan validiteit. Het doel van sommige vragen is onduidelijk.

Globaal genomen krijgen geïsoleerde en reproductieve kennis een te groot aandeel in de beoordeling. De evaluatie is nog te weinig toegespitst op het funderen van het oriënteringsadvies op basis van leerprestaties, talenten en interesses. De algemene doelstelling van het beroepsvoorbereidend jaar wordt daardoor onvoldoende gerealiseerd.

De vakgroep heeft nog onvoldoende werk gemaakt van afspraken rond evaluatie. Duidelijke evaluatiecriteria ontbreken waardoor de resultaten niet transparant zijn voor leerlingen, ouders en begeleiders. Onder meer voor het beoordelen van vaardigheden, maar ook voor het beoordelen van de procesevaluatie is er nog geen werk gemaakt van zichtbare evaluatiecriteria.

Er is aandacht voor zelfevaluatie naast de beoordeling door de leraar. Na ieder leerstofgeheel volgt er tevens een beoordeling van vooral schoolse attitudes (stiptheid, inzet, orde en vakgerichtheid), waardoor het algemeen resultaat gekleurd wordt door het gedrag van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

Het lerarenteam staat open voor kwaliteitsverbetering. Leraarafhankelijk leidt het inwinnen van externe informatie tot effectieve bijsturing van het eigen pedagogisch-didactisch handelen.

De interne deskundigheidsbevordering is nog te weinig afgestemd op de ondersteuning van het cyclisch proces van handelingsplanning en wordt nog onvoldoende aangestuurd door de schoolleiding.

3.1.1.6 Opleidingsvorm 4 - Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Doelgerichtheid	De school heeft een impliciete visie op VOET, die geënt is op haar opvoedingsproject en op haar eigenheid als ziekenhuisschool. Zij heeft deze visie echter nog niet geconcretiseerd in operationele doelen of in een doelgericht plan van aanpak. Er zijn onvoldoende visie en planning die ervoor zorgen dat alle VOET voor alle leerlingengroepen worden nagestreefd.
Ondersteuning	De school levert weinig organisatorische inspanningen in het kader van de VOET. De leraren registreren in de jaarplannen welke VOET zij tijdens de lessen aan bod laten komen via een schooleigen sjabloon, maar de coördinatie van deze planning ontbreekt. De school communiceert niet doelgericht over de VOET-initiatieven met de ouders en de leerlingen. Leraren die VOET-gerelateerde initiatieven willen nemen in de vorm van projectdagen of extramurale activiteiten krijgen daarvoor de ruimte.
Doeltreffendheid	De school is zich ervan bewust dat het ontbreken van concrete doelen en van een adequate registratie van het aanbod de interne kwaliteitszorg op vlak van de VOET onmogelijk maken. Er is dan ook amper aandacht voor het evalueren van de VOET-werking.
Ontwikkeling	Zowel de recente evoluties in de acties in verband met de VOET als de kwaliteitsvolle zelfevaluatie naar aanleiding van de doorlichting maken de ontwikkelingsbereidheid van de betrokken leraren zichtbaar. Er zijn echter nog onvoldoende professionaliseringsinitiatieven die de VOET-werking ondersteunen. Voor een aantal specifieke domeinen volgt een beperkt aantal personeelsleden nascholing, maar deze vorming kadert nog niet in een groter geheel.
Lichamelijke gezondheid en veiligheid	Vanuit haar eigenheid als ziekenhuisschool zijn de meeste VOET uit deze context sterk cultureel ingebed in de school. Het schoolreglement zet leerlingen aan tot zorg voor het eigen lichaam, gezonde voeding en het inschatten van gezondheidsrisico's. Vier sportdagen, twee sporttornooien en dagelijkse sportgelegenheid voor en na de schooltijd stimuleren de leerlingen tot lichaamsbeweging. Het 'tramreglement' spoort leerlingen aan tot verkeersveilig gedrag. In verschillende vakken wordt dieper ingegaan op het waarom van deze initiatieven en reglementen. Op basis van het schooleigen beleidsplan 'seksualiteit en relatievorming' organiseert de school een gelijknamige projectdag die verschillende VOET nastreeft. De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.
Sociorelationele ontwikkeling	De school streeft deze eindtermen na vanuit de levensbeschouwelijke vakken en plastische opvoeding en via verschillende themadagen, waaronder de projectdag rond seksualiteit en relatievorming. De link tussen deze initiatieven en de VOET is echter niet altijd duidelijk. Ongeveer de helft van de eindtermen wordt met voldoende diepgang nagestreefd.

3.1.1.7 Opleidingsvorm 4 - Wiskunde in de eerste graad B-stroom (leerplan 2011/006), in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2005/044) en in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen (leerplan 2006/059)

Voldoet niet

De vakgroep streeft de leerplandoelstellingen onvoldoende na aan de hand van handelingsplannen. De leermiddelen zijn niet aangepast aan de gekozen werkvorm. De school kan onvoldoende aantonen dat de lacunes in de leerplanrealisatie in de tweede en de derde graad gemotiveerd kunnen worden vanuit verantwoorde dispenserende maatregelen.

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering*

De beginsituatiebepaling is voornamelijk gebaseerd op het psychomedisch dossier van de leerling en op studieloopbaangegevens. In deze gegevensverzameling ontbreekt echter een multidisciplinaire beginsituatieanalyse, waarbij zowel het schoolteam als het medische team inspraak heeft en waarbij zij gezamenlijk de onderwijs- en opvoedkundige behoeften van de leerling in kaart brengen. Afspraken over wie op welke manier ingaat op de noden van de leerlingen in hun leerproces zijn onvoldoende geëxpliciteerd. De neerslag van de beginsituatie bevindt zich momenteel verspreid over twee digitale systemen, in cyclusbladen van vakken, in rapporten en in persoonlijke documenten van leraren. Hierdoor is de registratie van de beginsituatie onvoldoende actueel en dynamisch: leraren hebben onvoldoende zicht op reeds genomen maatregelen en op de eventuele evaluatie van deze aanpak. Het ontbreken van een functionele beginsituatieanalyse belemmert eveneens het proces van handelingsplanning. De gegevens zijn onvoldoende informatierijk om op handelingsplanmatige wijze de onderwijsdoelstellingen na te streven of te realiseren.

Concrete vakinhoudelijke informatie van de thuischool ontbreekt veelal of komt te laat aan. De school vangt dit gemis niet op aan de hand van diagnostische toetsen. De beeldvorming op vakinhoudelijk vlak vertrekt vooral van de subjectieve inschatting door de leraren en de resultaten op toetsen tijdens het schooljaar. De leraren registreren de sticordi-maatregelen en andere maatregelen individueel, maar de begeleidende klassenraad neemt ze zelden op in de notulen. In die zin is er sprake van een louter impliciete actualisering van de vakinhoudelijke beginsituatie.

Doelenselectiefase

*Op maat
Evenwichtig aanbod
Horizontale en verticale
afstemming*

De leerplannen en de voortdurende opvolging van de leerlingen vormen de basis voor de doelenselectie. De registratie van de doelenselectie verloopt leraarafhankelijk, maar leidt altijd tot een vakinhoudelijk individueel actieplan per leerling. De actieplannen vertonen een evenwichtige spreiding van de leerplandoelstellingen. Ze blijven echter veelal beperkt tot een opsomming van de doelen of van concrete opdrachten. Vaardigheden, vakattitudes en orthodidactische, stimulerende, compenserende en remediërende maatregelen nemen de leraren er niet in op.

In de eerste graad bieden de leraren nagenoeg alle leerplandoelstellingen bij de meeste leerlingen met voldoende diepgang aan. De vakgroep besteedt echter onevenwichtig weinig aandacht aan het aanleren van wiskundetaal en het werken met plattegronden, plannen en kaarten (leerplandoelstellingen 40 en 57, ontwikkelingsdoelen 45 en 46).

In de tweede graad biedt de vakgroep de meeste leerplandoelstellingen op een behoorlijk beheersingsniveau aan. Toch zijn er een aantal lacunes in het aanbod. De leraren besteden geen of ruim onvoldoende aandacht aan het verband tussen

oplossingen van ongelijkheden en vergelijkingen en de grafiek van de bijhorende functie (leerplandoelstelling eerste leerjaar 1.6.10, eindterm 27) en aan ruimtemeetkunde (leerplandoelstellingen tweede leerjaar 2.5.1 tot 2.5.5, eindtermen 41 tot 45). Er gaat onevenwichtig weinig aandacht naar de meer theoretische leerplandoelstellingen, zoals: de definitie van een eerste- of tweedegraadsfunctie formuleren (leerplandoelstellingen eerste leerjaar 1.6.1 en tweede leerjaar 1.4.1), de stelling van Pythagoras bewijzen (leerplandoelstelling eerste leerjaar 2.2.2, eindterm 36), de stelling van Thales formuleren (leerplandoelstelling eerste leerjaar 2.3.2, eindterm 35). De doelen in verband met statistiek (leerplandoelstellingen tweede leerjaar 3.1.2 tot 3.1.5, eindtermen 48 tot 51) biedt de vakgroep onvoldoende leerplangericht aan, omdat er te weinig aandacht gaat naar het interpreteren van de verkregen resultaten. De klassenraad dispenseert volgende doelen opvallend vaak met onvoldoende motivering: rekenen met derdemachtswortels (leerplandoelstelling eerste leerjaar 1.2.7), de derdemacht van een tweeterm (leerplandoelstellingen eerste leerjaar 1.3.3 en 1.3.7), eigenschappen van hoeken bij twee evenwijdigen en een snijlijn (leerplandoelstelling eerste leerjaar 2.1.3), de som van de hoeken van een veelhoek (leerplandoelstelling eerste leerjaar 2.1.4), de gelijkvormigheidskenmerken van driehoeken gebruiken (leerplandoelstelling eerste leerjaar 2.3.9, eindterm 35).

Ook in de derde graad biedt de vakgroep de meeste leerplandoelstellingen op een behoorlijk beheersingsniveau aan. De leraren bieden echter de doelen i.v.m. kansrekening (leerplandoelstellingen 2.2.1 tot 2.2.6) niet aan alle leerlingen aan. Sommige doelen in verband met functies biedt de vakgroep onvoldoende leerplangericht aan, omdat er te weinig aandacht gaat naar de grafische benadering: elementen van een rationale of exponentiële functie uit de grafiek aflezen (leerplandoelstellingen 1.3.3, 1.3.5 en 1.7.7, eindtermen 14, 22 en 32). Het keuzeonderwerp 'Financiële algebra' bieden de leraren veelal onvolledig aan, omdat de doelen in verband met annuïteiten (leerplandoelstellingen 3.5.7 tot 3.5.10) in het aanbod ontbreken. Het keuzeonderwerp 'Wiskunde en kunst' vullen de leraren onvoldoende wiskundig en leerplangericht in.

Vorbereidingsfase

*Planning
Multidisciplinair
Methodiek en werkvormen
Infrastructuur en uitrusting*

De planning van de leerplanrealisatie is gebaseerd op het volgen van een leerboek of een schooleigen cursus. De leerlingen volgen zelfstandig de opdrachten die gedetailleerd zijn beschreven in hun individueel actieplan. Ze kunnen een beroep doen op de leraren voor extra uitleg. Het leermateriaal volstaat echter niet om dit begeleid zelfstandig leren efficiënt te laten plaatsvinden.

De planning wordt niet gevoed door multidisciplinair overleg. De remediëring is veelal gericht op het toepassen van algemene sticordi-maatregelen of individuele leerbegeleiding en minder op een gerichte vakspecifieke aanpak.

De leraren beschikken over een eigen lokaal en een computer met internetaansluiting. De uitrusting voldoet aan de eisen van het leerplan. De leerlingen maken zinvol gebruik van een rekentoestel.

Uitvoeringsfase

*Planmatige aanpak
Flexibiliteit
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie*

De lessen verlopen rustig en gestructureerd. Alle leraren proberen de leerlingen zo goed mogelijk individueel te begeleiden. De grote betrokkenheid, de flexibiliteit en de empathische ingesteldheid zijn sterke punten van de vakgroep. Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen, neemt de school deel aan wiskundewedstrijden.

De gekozen werkvorm bevordert de individualisatie van het leerproces in sterke

mate. Het gebrek aan variatie van de werkvorm – zelfs op momenten dat de klasgroep uit 1 of 2 leerlingen bestaat – creëert ook een aantal valkuilen. Uit de doorlichting blijkt dat de leerlingen, ondanks de inzet van de leraren, vaak niet actief bezig zijn en onvoldoende ondersteuning krijgen om de meer abstracte leerinhouden te verwerken. Veelal slagen de leraren er niet in om binnen de voorziene lestijd met de nodige diepgang of breedte aan de leerbehoeften van iedere leerling te voldoen. De leraren zijn zich daarvan bewust en deze werkdruk heeft een negatieve weerslag op de leeromgeving: hun begripsvolle houding op medisch en organisatorisch vlak evenaren de leraren niet te allen tijde op pedagogisch-didactisch vlak.

Evaluatiefase

*Gelinkt aan
doelen/diagnostisch
Valide*

*Evenwichtig en representatief
Transparantie en normering
Overgangscriteria
Rapportering*

De toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De vragen zijn helder geformuleerd. De evaluatie verloopt transparant. De lengte van de toetsen is billijk. De toetsen bevragen zowel rekenvaardigheid als de andere vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid, wiskundige taalvaardigheid), maar de klemtoon ligt vaak op rekenvaardigheid. De leerlingen bereiken de ICT-verwachtingen in het leerplan.

In de eerste graad slaagt de vakgroep er in goede leerlingenresultaten te bereiken met toetsen op een behoorlijk tot hoog beheersingsniveau. Sommige doelen evalueren de leraren echter niet of ruim onvoldoende: een percentage omzetten in een breuk en omgekeerd (leerplandoelstelling 16, ontwikkelingsdoel 6), terminologie in de meetkunde (leerplandoelstellingen 35, 36, 38 en 39, ontwikkelingsdoelen 29, 30 en 38) en het werken met plattegronden, plannen en kaarten (leerplandoelstellingen 40 en 57, ontwikkelingsdoelen 45 en 46). Toetsen in parallelklassen zijn vaak niet van gelijkwaardig beheersingsniveau, wat de objectiviteit bedreigt.

In de tweede graad is door de lacunes in het aanbod ook de evaluatie onvolledig. Bovendien besteden de leraren slechts beperkte aandacht aan de evaluatie van de meer formele doelen, zoals definities, verwoordingen van eigenschappen en bewijzen (leerplandoelstellingen eerste leerjaar 1.6.1, 2.2.4, 2.2.7, 2.3.2, 2.3.8 en tweede leerjaar 1.3.1, 1.4.1, 3.1.1; eindtermen 35, 36, 38, 46).

In de derde graad is eveneens door de lacunes in het aanbod de evaluatie onvolledig. Bovendien evalueren de leraren de volgende doelen niet of ruim onvoldoende: het onderscheid tussen een lineair en een exponentieel groeiproces (leerplandoelstelling 1.7.5, eindterm 25), de grafische interpretatie van het gemiddelde en de standaardafwijking van een normale verdeling (leerplandoelstelling 2.3.6, eindterm 34) en de normale verdeling gebruiken als benadering voor de binomiale verdeling (leerplandoelstelling 2.3.9).

Uit de notulen van de begeleidende klassenraad blijkt zelden waarom leerlingen voor bepaalde doelen zijn gedispenseerd en welke andere maatregelen aan deze dispensatie voorafgingen. Uit de notulen van de delibererende klassenraad blijkt een aantal individuele gevallen waarin een leerling een A-attest of B-attest krijgt hoewel hij in ruim onvoldoende mate de leerplandoelstellingen wiskunde heeft bereikt. Het is in die gevallen niet duidelijk of de leerling bekwaam is zijn studies succesvol voort te zetten in het volgend leerjaar en of het gaat om een in de loop van het schooljaar vooraf gemotiveerde dispensatie.

Tijdens de lessen krijgen de leerlingen veel mondelinge feedback. De rapportencommentaren daarentegen zijn voor leerlingen en ouders weinig

informatierijk.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vergaderingen van de vakgroep zijn beperkt in frequentie en gaan nagenoeg alleen over praktische aangelegenheden. Informele contacten tussen collega's leiden soms wel tot zinvol pedagogisch-didactisch overleg en het doorgeven van materiaal, maar onvoldoende tot gelijkgerichtheid en het delen van interne expertise. Ook is er onvoldoende overleg met paramedici en andere deskundigen om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

De leraren volgden in de jaren voorafgaand aan de doorlichting nagenoeg geen nascholing. De beperkte ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep belemmert verbeteringsinitiatieven binnen de lespraktijk. Het vormt voor de school een uitdaging om beleidsmatig meer structurele ondersteuning te bieden aan de vakgroep op het vlak van orthodidactiek en van het cyclisch proces van handelingsplanning.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie na op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de instelling toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is concreet: doelgericht want rekening houdend met vastgestelde tekorten en daardoor betekenisvol voor de instelling; planmatig met een duidelijk beeld van de kostprijs en zekerheid over het vereiste budget.

Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen alle partijen zich aangesproken voelen om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving op de verschillende locaties waarvan de instelling gebruikmaakt.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er meerdere tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is opgenomen in de planning. De instelling pakt dit aan via organisatorische maatregelen, kleinere werken en sensibiliserende acties. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lokalen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even geschikt en comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Sommige lokalen zijn te klein voor het verwachte aantal leerlingen. Het lokaal G102 viel op omwille van het risico op valgevaar van te hoog gestapelde dozen. Ook in de lokalen G104 en 105 is er risico op valgevaar omdat sommige rekken niet bevestigd zijn aan de muur. Op talrijke plaatsen in het gebouw bladdert er verf af. Wegens betonrot komt er op enkele plaatsen steengruis naar beneden. Enkele plafondpanelen ontbreken in de toiletten (met nummer 379). In enkele damestoiletten ontbreekt er een gesloten recipiënt voor intieme hygiëne. Aan de

nooduitgang van lokaal 362 is er een onveilige balustrade. In het labo zijn nog steeds stoffen aanwezig die giftig zijn. Enkele kleine recipiënten in het labo zijn niet gelabeld, wat onverantwoord is.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken, in afwachting van de geplande nieuwbouw.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respekteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respekteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respekteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft geen uniforme visie op handelingsplanning. De verschillende fasen van de handelingsplanning, het cyclisch karakter van de handelingsplanning en de rol van de multidisciplinaire klassenraad zijn niet concreet uitgewerkt op schoolniveau. Daardoor is de gezamenlijke doelgerichtheid van de leerbegeleiding niet optimaal. Bij sommige personeelsleden leeft de onterechte opvatting dat er geen handelingsplan moet opgemaakt worden om tegemoet te komen aan de specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften.

De werkgroep zorg maakte recentelijk een aanzet om de algemene visie van de school op leerbegeleiding te verduidelijken en te actualiseren. Nog enkele belangrijke uitgangspunten moeten verder uitgewerkt worden. Er wordt ook nog gezocht naar een voldoende groot draagvlak.

Ondersteuning Op schoolniveau verloopt de communicatie over leerlingen onvoldoende overzichtelijk. Door het gebruik van twee digitale systemen staat de informatie erg verspreid. Dat één van de twee systemen enkel in de school kan geraadpleegd worden is een bijkomend minpunt. Heel wat afspraken over het gebruik van de platformen worden mondeling doorgegeven. Dit leidt tot veel onduidelijkheid en verschillende interpretaties. Het is bijvoorbeeld onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het bijhouden van essentiële informatie over de leerling, welke info waar moet komen en binnen welke tijdspanne dossiers voor nieuwe leerlingen moeten worden aangemaakt.

Het digitaal leerlingenvolgsysteem is door de school onvoldoende uitgebouwd om het cyclisch proces van handelingsplanning te ondersteunen. De school trekt middelen uit voor de technische ondersteuning van de digitale systemen. Nieuwe leraren krijgen echter te weinig inhoudelijke ondersteuning om zich het handelingsplanmatig werken eigen te maken. Op onderwijskundig vlak ontbreekt structurele ondersteuning. Er is geen specifiek orthopedagogisch of orthodidactisch denkkader uitgewerkt om in te spelen op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen. Individuele leraren doen dit vanuit hun persoonlijk referentiekader en te weinig vanuit multidisciplinair overleg.

Leerlingen kunnen met specifieke problemen bij het leren of het schoollopen terecht bij het orthopedagogisch en psychologisch middenkader of bij hun klasleraar (BKR-leraar). Deze vorm van ondersteuning is structureel goed geregeld.

De school wendt het uur bijscholing - begeleiding niet aan in het kader van de leerlingenbegeleiding. Ze maakt geen gebruik van haar recht om bijkomende uren te genereren die buiten het lesurenpakket vallen. Ze maakt evenmin gebruik van de mogelijkheid om wekelijks één of twee uren te genereren voor het organiseren van klassenraad. De school richtte tot nu toe geen aanvraag tot de overheid om deze middelen te financieren. Hierdoor zijn de omstandigheden niet ideaal om een goede leerbegeleiding te organiseren op basis van gedragen beslissingen van de klassenraad en op basis van multidisciplinair overleg.

Doeltreffendheid De aandacht voor de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is beperkt. De school nam weinig initiatieven om de leerbegeleiding bij te sturen op basis van de werkpunten uit het vorige doorlichtingsverslag. De werkgroep zorg gaf een eerste aanzet tot zelfreflectie over aan handelingsplanning gerelateerde items, wat positief is. Gezien een beperkt aantal personeelsleden bij de werkgroep zorg betrokken zijn, is er nog geen sprake van een kritische zelfreflectie op schoolniveau.

Op leerlingniveau is er een continue individuele opvolging, maar dit gebeurt te weinig op basis van strategieën en afspraken die formeel beslist zijn tijdens klassenraden. Afspraken die wel door de klassenraad zijn genomen, worden niet steeds nagekomen. Het is onduidelijk wie de controle hierover uitvoert en wie het uitvoeren van de afspraken bewaakt. Een ander knelpunt is het transparant en doeltreffend bijhouden van de informatie over de leerling. Uit de analyse van de leerlingendossiers blijkt dat de verschillende rubrieken in het leerlingvolgsysteem erg leraarafankelijk worden bijgehouden. Sommige rubrieken in het leerlingvolgsysteem overlappen mekaar waardoor dezelfde informatie meerdere malen herhaald wordt. Anderzijds is relevante informatie over de verworven en nagestreefde doelen of de gevolgde studierichting niet op een overzichtelijke wijze terug te vinden in de gebruikte digitale systemen. Basisinformatie zoals de vermelding van het schooljaar is in de meeste leerlingendossiers foutief. Ook het opstarten van een dossier voor een nieuwe leerling gebeurt niet accuraat waardoor belangrijke beginsituatiegegevens verloren gaan of via een ander kanaal bij de leraren terecht komt. Het transparant opvolgen van de leerlingen komt hierdoor in het gedrang.

Ontwikkeling Om de bestaande visie op de werking bij te sturen baseerde de werkgroep zorg zich grotendeels op een kritische zelfreflectie van de werkgroepleden. Hierbij nam de werkgroep enkele wetenschappelijke inzichten als referentiekader. Dat is een goede, maar beperkte vertrekbasis voor de verdere ontwikkeling. De nieuwe visie expliciteert echter te weinig hoe de school haar decretale opdracht wil realiseren over het inzetten van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, zoals bepaald in de Codex Secundair onderwijs artikel 350/1. §2.

De bereidheid om verder te professionaliseren is erg klein. Er zijn enkele acties ondernomen om de (ortho)didactische en (orho)pedagogische inzichten van het team te verbreden. De school deed hiervoor een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst, maar niet iedereen is overtuigd van de noodzaak en de meerwaarde van actualisering en bijsturing.

Inbreuk(en) op regelgeving Het handelingsplan geeft onvoldoende weer hoe het multidisciplinair teamwerk wordt gepland en hoe de sociale, psychologische, orthopedagogische, medische en paramedische hulpverlening in het opvoedings- en onderwijsaanbod wordt geïntegreerd. Codex secundair onderwijs - art. 266 §2.

4.2 Afstemming met partners

Doelgerichtheid De school onderhoudt contacten met meerdere partners om leerlingen optimale ontwikkelingskansen te bieden. Dit is onder meer het geval met het Zeepreventorium, het Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), thuisbegeleidingsdiensten, de thuisscholen, externe therapeuten en psychiatrische diensten. Met het CLB is er een formeel samenwerkingsverband met duidelijke doelstellingen, maar voor de samenwerking met de andere instanties zijn de doelen niet steeds duidelijk. Het Zeepreventorium reikt via informatiesessies tijdens personeelsvergaderingen inzichten aan over de impact van bepaalde pathologieën op het leren en functioneren van jongeren in volle puberteit. Deze inzichten zijn nog niet omgezet in een concrete beleidsvisie voor de school. Een fundamentele basis voor een optimale afstemming ontbreekt.

Ondersteuning Tussen het CLB en de school is er een duidelijke taakverdeling om de vastgelegde doelen te bereiken. Dit blijkt uit het beleidsplan en de afsprakennota gebaseerd op een schoolfoto. Het CLB biedt binnen het zorgcontinuüm, aanvullend op de interne leerlingenbegeleiding, ondersteuning bij complexe leerlingendossiers. Daarnaast werkt het schoolondersteunend door o.a. te participeren aan de werkgroep zorg bij de uitbouw van het zorgbeleid.

Tussen de interne leerlingenbegeleiding van de school en het Zeepreventorium is er een vlotte samenwerking. Beide partijen trekken voldoende tijd uit om op een degelijke en grondige wijze informatie over de leerlingen uit te wisselen. Afspraken die hieruit voortvloeien zijn vaak van praktische aard.

Op beleidsniveau is het tweewekelijks scholenoverleg tussen de drie scholen van de campus en het Zeepreventorium een goed initiatief om de afstemming te optimaliseren. Uit de gesprekken blijkt dat er over dit overleg te weinig informatie doorstroomt naar de interne leerlingbegeleiding en de leraren. De communicatielijnen zijn hiervoor niet duidelijk noch functioneel.

Er is geen cultuur om in multidisciplinair verband, met alle betrokken partijen als gelijkwaardige partners, samen te overleggen over maatregelen die voor een leerling nodig of wenselijk zijn. Leraren worden wel geïnformeerd over maatregelen die zij voor leerlingen moeten toepassen, maar ze worden erg weinig als gelijkwaardige partner betrokken bij de beslissingen. De rol van de multidisciplinaire klassenraad wordt te weinig gerespecteerd. In de nieuwe visie op zorgbeleid is dit aspect nog niet concreet uitgewerkt.

Er zijn geen instrumenten of duidelijke kaders die het maken van afspraken met de thuisschool ondersteunen. Hierdoor varieert de kwaliteit van de respons van de thuisschool.

Doeltreffendheid De school heeft nog niet de traditie om al haar samenwerkingen te screenen op doeltreffendheid en op basis hiervan eventueel de werking bij te sturen. Enkel de samenwerking met het CLB wordt jaarlijks geëvalueerd, wat een goede aanzet is tot kwaliteitsbewaking. De samenwerking tussen de school en het Zeepreventorium is nog niet structureel op beleidsniveau geëvalueerd. De aandacht voor de doeltreffendheid van deze samenwerking is hierdoor erg beperkt. Complementair samenwerken is nog geen ingeburgerde praktijk, maar tussen sommige verantwoordelijke van de leefgroepen en leraren gebeurt dit wel informeel.

Ontwikkeling Door opeenvolgende directiewissels is het beleid inzake de samenwerking tussen het Zeepreventorium en de school erg vaak van koers veranderd op relatief korte termijn. Momenteel is het onduidelijk welke initiatieven er op stapel staan om de samenwerking verder te ontwikkelen en te optimaliseren. Dit was tot op heden geen prioriteit voor de nieuwe schoolleiding. Dit is gezien de specifieke schoolcontext een aanvaardbare ontwikkeling, maar om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de overheid en van de omgeving van de leerling dient de school op korte termijn maatregelen te nemen om vooral de afstemming met het Zeepreventorium en de thuisscholen beter te regelen.

Voor de samenwerking met het CLB is er een goede ontwikkelingsdynamiek. Door de (verplichte) jaarlijkse evaluatie en het in kaart brengen van de leerlingenpopulatie aan de hand van een schoolfoto krijgt de samenwerking met het CLB een meer schoolspecifieke invulling.

Inbreuk(en) op regelgeving De school werkt onvoldoende op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met de oorspronkelijke school. Codex secundair onderwijs Art. 350/1. § 2.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De school wordt geleid door een directeur en een technisch-adviseur coördinator. Beide leidinggevenden zijn vrij recentelijk aangesteld. Er is een engagement van de nieuwe schoolleiding om een draagvlak te creëren voor essentiële wendingen in het schoolbeleid. De keuze om dit te doen op een geleidelijke manier kan verantwoord worden vanuit de bestaande schoolcultuur.
- Visieontwikkeling** Op onderwijskundig vlak gaf de nieuwe directeur een eerste aanzet om de vakgroepenwerking te heractiveren. Ook verschillende andere werkgroepen zijn zich aan het herbronnen. Dit is een goede aanzet om de visie op de bestaande schoolwerking te actualiseren en af te stemmen op de decretale opdrachten van een ziekenhuisschool. De implementatie van een nieuwe visie is nog niet concreet gepland.
- Besluitvorming** Er is een structuur aanwezig om te komen tot gezamenlijke besluitvorming. Dit schooljaar is er vooral geïnvesteerd in het tot stand komen van een goede communicatielijn tussen het directieteam en het personeel. De huidige structuur maakt het mogelijk dat personeelsleden kunnen deelnemen aan de beleidsvoering. Nog niet alle personeelsleden zijn overtuigd van de meerwaarde van deze schoolcultuur. Via de leerlingenraad krijgen de leerlingen inspraak over aspecten die voor hen belangrijk zijn.
- Kwaliteitszorg** De voorbije jaren zijn er weinig initiatieven genomen in verband met interne kwaliteitszorg. De verbeterpunten uit het vorig doorlichtingsverslag werden niet op een systematische manier opgevolgd. De nieuwe schoolleiding startte recentelijk met bevestigingen van ouders, leerlingen en personeel over meerdere facetten van de werking. De resultaten hiervan zijn nog niet verwerkt en hebben dus nog niet geleid tot concrete acties of bijstellingen. Op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne is er een goed kwaliteitszorgsysteem. De school werkt hiervoor op een goede manier samen met de preventiedienst van de scholengroep en met de verantwoordelijken van het Zeepreventorium.
- Deliberatie** Ondanks de vele tekorten voor de doorgelichte structuuronderdelen besluit de onderwijsinspectie toch om als eindbeoordeling de school een gunstig advies beperkt in de tijd te geven. De reden hiervoor is dat de nieuwe directeur pas in mei 2014 in dienst kwam, waardoor de beleidsontwikkeling zich nog maar in een eerste fase bevindt. De onderwijsinspectie beveelt aan dat de school een beroep zou doen op externe deskundigen om een kwaliteitsvolle werking uit te bouwen.
- Inbreuken op de regelgeving** De evaluatie van het personeel verloopt niet zoals bepaald in Decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs. De school heeft geen (goedgekeurd) nascholingsplan, zoals bepaald in het Decreet van 08/05/2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs - art. 8 en in het Bijzonder decreet van 14/07/1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs - art. 11.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de betrokkenheid en flexibiliteit van het schoolteam bij de medische problematiek van de leerlingen;
- de afstemming met het centrum voor leerlingenbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- het creëren van randvoorwaarden voor een gedragen beleidsontwikkeling.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de aandacht voor een doelgerichte en doeltreffende leerbegeleiding, geënt op de decretale opdracht van het buitengewoon onderwijs;
- de aandacht voor een doelgerichte en doeltreffende afstemming met alle betrokken partners.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- het handelingsplanmatig realiseren van de leerplandoelen Engels in de tweede en derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen.
- het handelingsplanmatig realiseren van de leerplandoelen Frans in de eerste graad a-stroom;
- het handelingsplanmatig realiseren van de leerplandoelen PAV in de tweede graad bso;
- het handelingsplanmatig nastreven van de leerplandoelen van het Beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar;
- het nastreven van de VOET met een eigen planning;
- het handelingsplanmatig nastreven van de leerplandoelen wiskunde in de eerste graad b-stroom;
- het handelingsplanmatig realiseren van de leerplandoelen wiskunde in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen;
- het handelingsplanmatig realiseren van de leerplandoelen wiskunde in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen

Wat betreft de regelgeving

- de handelingsplanning zoals bepaald in de Codex secundair onderwijs - art. 266 §2; (opvolging inspectie)
- de samenwerking met de oorspronkelijke school zoals bepaald in de Codex secundair onderwijs Art. 350/1. § 2;(opvolging inspectie)
- de evaluatie van het personeel zoals bepaald in Decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs;(opvolging inspectie)
- het nascholingsplan, zoals bepaald in het Decreet van 08/05/2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs - art. 8 en in het Bijzonder decreet van 14/07/1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs - art. 11.(opvolging inspectie)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen voor

Opleidingsvorm 4	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 B	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Elektriciteit	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Kantoor en verkoop	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Metaal	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Mode	wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Elektriciteit - Kantoor en verkoop	wiskunde	
Graad 1 Elektriciteit - Metaal	wiskunde	
Graad 1 Elektriciteit - Mode	wiskunde	
Graad 1 Elektriciteit - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Grafische communicatie en media	Frans	
Graad 1 Grieks-Latijn	Frans	
Graad 1 Handel	Frans	
Graad 1 Hotel-bakkerij-slagerij	wiskunde	
Graad 1 Hotel-voeding	Frans	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Metaal	wiskunde	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Mode	wiskunde	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Latijn	Frans	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans	
Graad 1 Metaal - Mode	wiskunde	
Graad 1 Metaal - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Mode - Verzorging-voeding	wiskunde	beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans	
Graad 1 Sociale en technische vorming	Frans	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	wiskunde
Graad 2 BSO Publiciteit en etalage	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Kantoor	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Moderealisatie en -presentatie	project algemene vakken	

Graad 2 BSO Basismechanica	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Restaurant en keuken	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	wiskunde	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	wiskunde	
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **30-04-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Lou BONTENS de inspecteur-verslaggever	Lore VERHELST de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	